

Czy usuwanie zanieczyszczeń z terenu budowy jest konieczne? - stanowisko Zarządu Inwestycji Miejskich

2022-07-26

Czy usuwanie zanieczyszczeń z terenu budowy jest konieczne? Odpowiedź na takie pytanie wydaje się oczywista. Jak się jednak okazuje, nie jest oczywista dla wszystkich. W weekendowym wydaniu Gazety Krakowskiej i Dziennika Polskiego (23 lipca) ukazał się materiał red. Piotra Tymczaka pt. „Górka Narodowa ma pod górkę” poświęcony zanieczyszczoneму terenowi pod pętlę końcową na terenie Górki Narodowej. W tekście pojawiają się wypowiedzi poddające w wątpliwość konieczność przeprowadzenia remediacji tego terenu. Warto wyjaśnić, dlaczego trzeba usuwać zanieczyszczenia zalegające w gruncie przewidzianym pod inwestycje i jakie korzyści przyniesie remediacja terenu pod pętlę na Górcie Narodowej, którą w ramach realizacji zadania zleci ZIM.

Remediacja terenu przyszłej pętli jest konieczna i wynika wprost z obowiązujących przepisów prawa. Zgodnie z art. 101e ust. 1 Prawo ochrony środowiska, władający powierzchnią ziemi, który stwierdził historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie będącym w jego władaniu (a z takim mamy do czynienia w omawianym przypadku), jest obowiązany niezwłocznie zgłosić ten fakt Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska („RDOŚ”). Zgodnie z art. 101a ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, zanieczyszczenie powierzchni ziemi ocenia się na podstawie przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi. Za dopuszczalną zawartość w glebie i w ziemi substancji powodującej ryzyko uznaje się taką zawartość, poniżej której żadna z funkcji pełnionych przez powierzchnię ziemi nie jest znacząco naruszona (art. 101a ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska).

W przypadku wystąpienia historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, tj. przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko, stwierdzonych podczas badań w glebie lub w ziemi, przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska wskazują na obowiązek przeprowadzenia remediacji przez władającego powierzchnią ziemi (art. 101h ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska). Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w przypadku terenu pod pętlę na Górcie Narodowej.

Dla przypomnienia: w okresie od 2017 do 2021 r., a więc zarówno na etapie przygotowywania projektu, jak i realizacji robót budowlanych związanych z linią tramwajową do Górki Narodowej wykonywano szereg badań i ekspertyz, które dotyczyły geotechnicznych warunków posadowienia tej inwestycji, jakości podłoża oraz warunków hydrogeologicznych. Na ich podstawie, stwierdzono występowanie na terenie planowanej pętli na Górcie Narodowej historycznych zanieczyszczeń w postaci substancji takich jak: węglowodory ropopochodne, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne i metale ciężkie. W części terenu zanieczyszczenia przekraczały wartości dopuszczalne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

W związku z ujawnieniem gruntów zanieczyszczonych na terenie przyszłej pętli końcowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, podjęta została decyzja o remediacji powiązanej z dostosowaniem gruntów do posadowienia pętli, przede wszystkim w zakresie, w którym planowane obiekty inżynierskie będą oddziaływały na podłoże, w tym na możliwość aktywacji zanieczyszczeń, co mogłoby doprowadzić do rozprzestrzenienia się zanieczyszczeń na dalsze obszary. Zaproponowano remediację *in situ*. Jej zasięg został określony w planie remediacji,

którego projekt został złożony do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z wnioskiem o wydanie decyzji w tej sprawie. Projekt zawiera szczegóły prac przygotowawczych, w tym założone metody tego procesu oraz ich etapowanie. Uzyskanie decyzji będzie ostatecznie podstawą podjęcia i realizacji prac mających na celu unieszkodliwienie zanieczyszczeń, przy równoczesnym wystarczającym wzmocnieniu podłoża gruntowego.

W tym miejscu warto zaznaczyć, że również wcześniejsza opinia przygotowana na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków, sporządzona przez ekspertów z Politechniki Krakowskiej pod przewodnictwem dr hab. inż. Elżbiety Pileckiej, wskazywała na ujawnienie w omawianym obszarze silnego skażenia gruntu, zasadniczo związanego z stwierdzoną obecnością gruntów antropogenicznych. Wedle tej opinii, istnieje między innymi konieczność wzmocnienia gruntu stanowiącego podłoże planowanej inwestycji pętli autobusowo-tramwajowej wraz z parkingiem w rejonie Górki Narodowej. Co więcej, zdaniem zespołu opiniującego, niezbędna jest wymiana skażonego gruntu antropogenicznego na grunty mogące zapewnić odpowiednią nośność i wytrzymałość na obciążenia dynamiczne, w szczególności spełnienie warunków równomiernego osiadania związanego ze stanem użytkowym.

Czy zatem mając wiedzę o zaleganiu w gruncie szkodliwych substancji w ilościach przekraczających dopuszczalne normy, Gmina Kraków reprezentowana przez Zarząd Inwestycji Miejskich mogła przemilczeć ten fakt? Absolutnie nie! Tak jak ustawa przewiduje, problem został zgłoszony do RDOŚ, a ZIM - wspólnie z wykonawcą linii tramwajowej do Górki Narodowej - podjął działania mające na celu przygotowanie terenu pod budowę pętli zgodnie z obowiązującym prawem. Aktualnie oczekujemy na decyzję RDOŚ dotyczącą zatwierdzenia projektu planu remediacji wedle wspomnianej wyżej metody.

Warto też podkreślić, że koszt tego procesu nie jest obecnie ustalony. Kwota 99 mln zł, która pada w artykule, to jedynie propozycja przedstawiona przez wykonawcę. ZIM posiada ekspertyzy, z których wynika, że unieszkodliwienie zanieczyszczeń będzie kosztować mniej.

Jan Machowski

Rzecznik prasowy Zarządu Inwestycji Miejskich w Krakowie